

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.

Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felélős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Lemberger Ármin.

Főmunkatárs: Schön Ödön.

Előfizetési árak

Egészévre 5 frt., félévre 2 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

Előfizetési felhívás a

„BAJAI HIRLAP“

ezimű társadalmi hetilapra.

A „Bajai Hirlap“ az ujév kezdetén fennállásának **III-ik évfolyamába lép.** Szege kora daczára a szerénytelenség vádjá nélkül jogosult önértéssel tekinthet vissza eddigelig megfutott pályájára.

Bizvást állíthatja a szerkesztőség, hogy a lefolyandó év keretében nem létezett városunkban egyetlen egy számottévő mozzanat sem, a melyet a „Bajai Hirlap“ figyelmen kívül hagyott volna. Éber figyelemmel, higgadt tárgyilagossággal szólott hozzá a városi ügyekhez, buzdítva és serkentve, ha bármely intézményben jót és üdvöset vélt felfedezhetni városunk érdekeinek előmozdítására, de nem riadva vissza az önértékes bírálat hangjától sem, ha a fennforgó körülmények ezt úgy kívánták.

A „Bajai Hirlap“ minden egyes száma Baja város érdekeinek szolgálatába szegődött és nem ismert magasabb célzt, mint ezeknek lelkes felkarolását és előbbrevitelét.

Komoly munkálkodási kedv **volt és lesz** ezentul is jelszava, tevékenységének biztos és czéltudatos irányítúje.

A dunai áthidalás és a kir. törvényszék visszahódítása, munkaprogramjának e két sarkalatos tétele, ha ideig-óráig az események egymásra torlóó hullámzásában le is szorultak a napirendről, továbbra is szüntelen gondozásának és figyelmének tárgyát fogják képezni.

A „Bajai Hirlapot“ e város érdekeinek

előmozdítására irányuló törekvéseiben a nevesebb írók tekintélyes gárdájának jóakaró támogatása segítette és fogja ezentul is gyámolítani. Körültekintő szerkesztés és kiválóan szép kiállítás a jövőre nézve is a szerkesztőség különös gondját alkotják. Vezércikkeiben továbbra is a várost érdeklő ügyeket fogja tárgyálni, tárczaközleményeiben pedig változatosságra és ötletességre törekedik.

1900. évi január hó 1-től új előfizetés nyílik a „Bajai Hirlapra.“

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 5 frt — kr.
félévre 2 frt 50 kr.
negyedévre 1 frt 25 kr.

Előfizethetni a lap kiadóhivatalában **Kazal József** könyvnyomdájában.

Barátainkat és jóakaróinkat, kik komoly fáradozásukat méltatni tudják, kérjük, hogy lapunkra előfizetni és illetve az előfizetést megújítani sziveskedjenek.

A „Bajai Hirlap“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Az ujév küszöbén.

(I.) Azon a véghetetlen mértföldmutorán, mely szüntelen egymásutánban jelzi az idők csendes folyását, a leáldozó év ismét egy rövást ejtett. Amint megállunk tünődve, gondolatokba merülve a bucsuzó év határszélén, amint elmékedésünk látókörén elvonulni látjuk még egyszer a lezajlott év

változatos eseményeit, önkénytelenül is megrogzítani igyekezünk azon kimagaslóbb mozzanatokot, melyek a tovaszáguldó idő egyes fazisait megjelölik. Lelkünk szemhatárán felvonul az új év reménykeltő hajnalpírja, szívünket betölti a kecségetelő jövő biztató érzelve, de azért vissza-visszaszállunk a mult emlékeihez és számon kérjük a letúnt napoktól, hogy mely reményeinket váltotta valóra, mely újabb csalódásokkal öregbítette földi Golgothánk hosszú láncolatát. Mi krónikairók is, kik hét-hét után lelkiismeretes hűséggel számolunk be e város sorsát intéző összes tényezők sáfarkodásáról e lap hasábjain, mi is levonjuk az ujév beköszöntésekor az elmúlt napok eseményeiből a mérleget, mi is lezárjuk az előző év könyveit és megállapítani óhajtjuk azon pozitív eredményt, melyet egyenlegként átvihetünk a következő év számlájára. Mintha a lefolyt évben tért hódítani látszanék az a gyakorlati irányzat, melyért lapunk fennállása óta szüntelen sikra szálunk, az a nem eléggé méltatható czélzat, hogy városunk nem fogja visszanyerni mindaddig hajdanta virágzó állapotát, míg az illetékes tényezők nem gondoskodnak új erőforrásokról, a gazdasági regeneráció új biztosítékairól. Mihelyt a köztudatban gyökeret fog verni az a meggyőződés, nihielyt a mult szomorú tapasztalatain megérlelődik az a felfogás, hogy az egész vonalon újra meg kell vetni anyagi boldogulásunknak létfeltételeit, azon perczen városunk ismét reá fog lépni a fokozatos virágzás ösvényére és ki fog bontakozni jelenlegi sivár helyzetéből. Ennek az egyedül üdvös és czéla-

TÁRCZA.

A pusztá.

Írta: Bodrogi Lajos.

Két hely van ilyen az egész világon: a tenger, meg a pusztá. Köröskörül, a meddig a szem csak ellát, borul le a kék levögög, a véghetetlen sikra; mintha az örökkévalóság akarná megeseölköni a mulandóságot.

Csakhogya a tenger háladatlan. Haragos hulláncok csapásaival fizeti vissza a ráboruló ég szeretetét; a titánok harezát ujtja meg naponkint a boldog Olympos ellen.

Mert a kicsiny gyűlölte mindig a nagyot; a mulandó szeret háborut viselni a halhatatlannal. Annál háladosabb a pusztá. Elsimul, ellapul a véghetetlen firmamentum ráborulása alatt és millió fűszál, millió virág illatos lehetetének köszöni meg éltető esöket.

Véghetetlen magánosságában misztikus csend honol; esaltogó viharok, száguldó szélvészkek is csak egy új élet tömérdek néma esiráját hordozák magukkal.

Mert a pusztá az ő örökös mozdulatlanságában, véghetetlen változatlanságában maga a folyton mozduló örökkévalóság, maga a mindig átváltozó véghetelenség.

A halkán, esendesén, észrevétlenül teremtő, alkotásában soha ki nem fáradó élet.

Az az élet, mely nem vet, nem arat; nem fárad, nem izzad; a mely magától lesz és magáért, a mely örvendez és élvez mert el, czélját a mely önön magában találja. A jót és egyszerűek élete, a kik együtt és egyben élnek a nagy Éltetővel; a mezők lilomáinak élete, a kik nem fonnak, az erdő madaraié, a kik nem vetnek.

A pusztá az igazi élet, a pusztá az igazi természet, a pusztá az igazi szabadság.

Sivítő rikácsolással csap le az ólyv a kis madárra. Megöli és táplálkozik vele, mert a természet az erősebbnek adta a jogot.

De azért ezer és ezer madár csupong szaba-

don, gondtalanul — és a kit elér végezete, azt a természet törvénye ölte meg, azé a természeté, mely új életet ad megint ezer és ezer gondtalanul csapongónak. Sorsát a gyenge csak legvégül tudja meg, szabad és boldog marad azért végig.

Csak annak a gyengének jaj, csak az a gyenge nem szabad, csak az a gyenge nem ismeri a boldog életet, a ki mesterkelt életviszonyok közt születésétől a haláláig azon aggódik, hogyan meneküljön a hasonló gyenge elől, a kit csak a konvenienziák tettek erőssé; hogyan fusson a tökfilkó erőszakoskodása elől, a kit más ezer tökfilkó közös érdeke hitet el csak okosnak.

A szabad természet sohasem hódol a gyengéknek és tökfilkóknak. A pusztá ezért az okosság és az erő hazája.

Mennyi józan értelem a sötét szem méla tekintelében, mennyi energia, kényszerítő erő abban a rövid, parancsoló szóban, a melylyel a pásztor a széjjelfutó gulyát öszterrelti. Ezt csak a magyar pusztán láttam így.

A messze Finnországból hozzánk vándorolt fiatal profszor beszélt így, a mint esendesén szivarozgatva dílt háttal a eserény fonott falának. Fölésméltem a dicsérő szóra. A messze szemhatár peremén játszadozó délibábot néztem, a mint villámgyorsaságu vibrálásal utánozta a tengert az erősen tűző déli nap fényében.

— A pusztai élet tetté ilyené, feleltem. Tudja doktor, a milieu elmélete ez.

— Az ördögbe evvel a milieu elmélettel. Láttam én pásztorát a szarmata sikon, ismerem az Aral pusztaságain. Bamba, sunyi és alázatos valamennyi. A százezerrel legelő fűcsök szabaddabb és boldogabb nála, legalább érzi, hogy él; ez még azt sem érzi. A szabad, boldog pusztának csak egy szabad, boldog fiát láttam még; a magyart. Mintha az Isten egyenesen neki teremtette volna a pusztát; szabad hazát a szabad férfunak. Nem a pusztai élet csinálta meg okosnak és erősnek a magyart, az okos és erős magyar foglalta el hazájának a Duna és Tisza végtelen rónáit, mert ez a föld felett meg legjobban lelkiéletének, szívének, jellemének.

Lássá, folytatta, új cigarettát gyurva, senki sem disputálhatná ki a fejemből, hogy a magyar azért szereti úgy hazáját, mert a lelke képét látja benne. Elpusztult innen agathirz, metanaszta jász, városépítő római, országpusztító hun, avar, emberkoponyából iddogáló müvelt germán egymásután mind, mert idegen volt ez a föld az ő lelküknek, nem látták meg benne lelkük képét, nem szerették, meg sem védelmezték. Megjelent hódító kardjával a magyar és megpillantotta új hazájában mélységes lelkének képe mását. Megszerette és meglakta — és megvédelmezte ezer esztendeig, — adja Isten, szólt lelkes tekintettel emelve fel poharát, hogy egy másik ezer esztendeig is.

Kocintottunk. A lakos előbujt a bogrács mögül, melyben kinalgató fehérséggel omladozott a tejfeles tarhó és soha még a bugaczi pusztán hangosabb éljen nem bizonyítottá, szives beszéd, okos beszéd mennyire bejárja magyar ember szívét, esztét.

Meg is nyilatkozott a szive Sáfár Ferencz számadó gulyásnak az őszinte szóra. Borjuszáju ingujjban, ezüstgombos mándlijában, rojtos, hófehér gatyájában úgy állt ott, mint a lobogós, fehér ruhájú párhuz vezér, a mikor pozdorjává verte a Caracalla satnya lég őit. Tisztességutódsal vette ki kurtá pipaszárát a szájából, és szólt nagy barátságosan:

— Ej, de jó érzése van a tekintetes orvos urnak! (A doktor-professzort a doktor titulusa után nézte orvosnak.) Aztán milyen szépen megtanult a nyelvünkön, hogy az uristen fizessen meg érte.

— Hogy is ne tanult volna meg a doktor ur, feleltem nevelve, azokon a hosszú finnis éjszakákon. Két hét is eltelik, hogy a napnak a fiát se látják ottan azon a tenger mögött való földön.

Megijedtem, a hogy kimondtam. Azt hittem, sértésnek veszi, hogy bolondnak akarjuk tartani. Nem így történt. Gondolkozó, okos szemével ránk nézett és megrázta a kezemet.

— Sok esodája is van az ur Istennek ezen

vezető irányzatnak csiráit véljük felfedezhetni az elmúlt év eseményeiben.

Itt van első sorban a következő esztendő legmarkansabb mozzanata, a megnyitandó *iparképzőiskola*. Ha részünkről nem is fűzünk túlvértes reményeket ezen kiállításához, ha nem is hisszük, hogy iparosaink sorsában állandó és tartós javulást fog előidézni, mégis készséggel elismerjük, hogy hatalmas lépés az előrehaladás útján, és hogy az az *erkölessi* hatás, melyet úgy iparosainkra mint a fogyasztó közönségre kétségtelenül gyakorolni fog, üdvös kihatással lehet iparos viszonyaink kialakulására. Fokozni fogja bizonyára az iparosok körében az összetartozandóság és a szolidaritás erős érzetét, felfogja bennük ébresztetni a vágyat nemes versengésben minél jobbat és tökéletesebbet létrehozni és reá fogja irányítani ezen nem kellő méltatásban részesült osztályra a közfigyelmet és impulzust adhat arra nézve, hogy a közönség is foglalkozzék behatóbban ezen számról oly tekintélyes testület támogatására utalt ügyével. — Ez pedig nem megvetendő eredmény.

Ott van másodsorban az *állami szőlőtelep és kertészképző iskola*. Ha ezen üdvös intézmény gyakorlati kivitelében megfogja nálunk honosítani az okszerű szőlőművelést, ha népünkben nevelni fog szakképzett kertészeket és ily úton közkincsese válik a gyümölcsnek, a konyhabeteményeknek és a szőlőnek nagybani termelése, ha közönségünkben felébresztetik az érdeklődés e kiválóan jövedelmező üzletágak iránt, akkor vagyonsodásunknak egy biztos és állandó forrása nyitatik meg, mely az idők folyamán rendes keresetté alakulhat át. Valamint Róma nem épült egy nap alatt, ugy Kecskemét hirneves gyümölcsvásárát is csak hosszú és fáradságos munkálkodásnak köszönheti.

Ha mindezekhez hozzáadjuk azt a széleskörű mozgalmat, mely városunkban a *szőlőtelepítés* terén megindult és mind nagyobb és nagyobb számmal toborozza a híveket, ha végre valódi érteke szerint mérlegeljük azt az áldásos tevékenységet, melyet a *gyümölcsészeti egyesület* lankadatlan buzgalommal kifejt, akkor a kevésbé optimista előtt is egy szebb jövő kecsketető képe bontakozik ki és mindenki hívő reménnyel tekint az említett tényezők összhangzatos működése elé.

Egészségügyi tekintetből figyelmen kívül nem hagyható az *értézi kutak* létesítése, valamint a *városi kórház*nak szándékolt kibővítése. — Ha mind ezen eredményeket egymás mellé állítjuk és valódi értékük szerint mérlegeljük, akkor az elmúlt év nyereségszámlája csupán kedvező adatokat tüntet fel. Igaz ugyan, hogy ezzel szemben keserű csalódás ért bennünket a dunai áthidalás kérdésében. De azért nem szabad e reánk nézve oly nagy horderejű ügyben elcsüggednünk, mert a dunai áthidalás jóval mélyebb gyökereket vert a köztudatban és sokkal égetőbb szükséglet, semhogy annak megvalósítását hosszú időre elodáznunk lehessen. Bizvást reméljük, hogy rövid idő múltán győzedelmesen fel fog éledni.

Haladjunk tehát következetesen és célzatosan tovább azon az ösvényen, melyet számunkra a fentebb esetelt intézmények kijelölnek s nincs okunk kételkedni, hogy a jövő évek meg fogják teremni az állandó javulást sivar anyagi helyzetünkben.

Színészet.

(M.) Megfoghatatlan, hogy a mostani erősen praktikus elvek szerint gondolkodó világban még milyen sokan vannak, akik merőben idegenszerűen, a mai korral homlokegyenest ellenkező módon gondolkodnak. Nem veszik figyelembe, hogy vannak bizonyos határozottan ideális dolgok, amiket azonban ha diadalra akarunk vinni, úgy engedni kell a materialisztikus fölfogásnak.

A színészet ügye ilyen ideális, nemzeti ügy, melyet istápolni kell és sajnálattal tapasztaljuk, hogy városunkban a színészetnek nincs olyan helyzete, amely méltó volna az ügyszé és városunkhoz. Ha ennek okát keressük, meg is találjuk a multban. Volt idő, amikor kitünő társulatok voltak Baján és nagy erkölessi meg anyagi eredménnyel vonultak tova. Miért? Mert a közönség jó eleve tudta, hogy milyen társulatot kap és mikor jönnek Thalia papjai. Utóbb azonban a társulatok nívója alábbszállt, sőt megtörtént az is, hogy a szintársulat csak mintegy mal a propos jött a kellelénél jóval később és maradt olyan időben, amikor Baján színházba nem járnak. Ha ezekhez hozzáveszük a bérleti rendszernek önkényes megváltoztatását, elmondjuk panaszainkat. Ezen dolgokon segíteni kell. És hogy épen most említsük föl, annak oka az a körülmény, hogy a zombori színügyi bizottság pályázatot hirdetett az 1900—1. évi színiüzenyre és határozni fog felőlünk ugyan, de nélkülünk, kikötvén azt, hogy a színigazgató Baján is köteles 6 héten, esetleg 2 hónapon át játszani. Mikor? Ősszel, télen vagy tavaszkor? Azt senkinek sem tudja. Talán júliusban és augusztusban.

Valóban itt az ideje, hogy ezen állapotokat megszüntessük. Értsük meg végre, hogy közönségünk ez időszert terhetek rovunk, de jogokat nem adunk. Lássuk be, hogy a közönségnek mai napság morális kényszerhelyzetbe kell jutni, hogy a színészet ügyét fölkarolja. Szomorú dolog ez, de a valóságot ne akarjuk megmásítani, hanem érvényre juttatni. A mód pedig erre az, hogy válaszszuk el színészetünket Zombortól. Van színügyi bizottságunk, hirdessen az pályázatot, válassza meg az igazgatót, szabja meg vele az itt töltendő időt, a bérleti módot és akkor előáll a morális kényszer arra, hogy közönségünk el ne hagyassa azt az igazgatót, akit maga szerződett. Addig azonban, míg ez be nem következik, nincs kilátás arra, hogy városunkban publikum és színigazgató egymással meg legyen elégedve, nem is lehet kilátás rá, hiszen milyen kedvvel pártfogoljon a közönség olyan igazgatót, aki hirdette, hogy jön, de nem jött.

Ilyenkor az új év, talán új század küszöbén lehet mód az elmékedésre és a tárgy is méltó hozzá. Igen fogunk örülni, ha sikerre vezetnek e sorok, melyekkel a színészet ügyét akarjuk szolgálani.

Helybeli és vidéki hírek.

B. U. É. K. Lapunk t. olvasóinak és barátainak boldog új évet kívánunk.

Törvényhatósági közgyűlés. Bajai város törvényhatósági bizottsága folyó évi december hó 29-én rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya volt: a városi tanács jelentése a közevetvám- és helypénzeszedési jog házi kezelés mellett leendő értékesítésének biztosítása tárgyában. A közgyűlés, melyen *Dr. Hegedűs Aladár* polgármester előkölt, elfogadta a tanács azon javaslatát, hogy a házikezeléssel *Schwarz József*et bizza meg, ki a régi bérösszeget az első évben kórházkezeléssel, a második évben anélkül garantálta a városnak.

Ügyészi megbízottak. A m. kir. igazságügy-minister a bajai kir. járásbíró mellett ügyészi megbízottul *Dr. Reich Aladár* gyakorló ügyvédet, állandó helyettesül *Waldy Albert* kir. járásbírói aljegyzőt rendelte ki.

Bücsü-banket. A *bajai kereskedelmi és iparbank* igazgatósága f. hó 27-én távozó vezérigazgatója *Lukács Gyula* ur tiszteletére a „Nemzeti Szállóban” fényes búcsúvacsorát rendezett, melyen a bank igazgatósági tagjai, a felügyelő bizottság és a tisztikar vettek részt. Számos lelkes felköszöntő tolmácsolta azt az osztatlan szeretetet, tiszteletet és ragaszkodást, melyet Lukács Gyula igazgatót 10 évi működése alatt magának kiérdemelt tudott.

Eljegyzés. *Mayer István* Pécs szab. kir. városi szemelvényeségi számtiszt jegyet váltott *Vargay Gizella* kisasszonnyal Bajáról.

Hitközségi élet. A bajai izr. hitközség f. hó 26-án tartotta *Schön Antal* választó bizottsági elnök elnöklése mellett tisztújító közgyűlését. Újbol

a világon. Nagyot néznének az orvos ur atyafiai is, ha elmesélném nekik, hogy ezen a mi pusztánkban, a hol május óta nem esett eső, ugy, hogy lassankint széjjel is szedik a szegény jószágot, tengert játszik a délibáb a sívó homokkal!

Majd ő csodálja meg a hosszú finn éjszakát, mikor van itthon is megcsodálni való elég! Aztán meg a magyar józság a legfuresább dolog mögött se keres esodát. Rendíthetlen nyugalommal nézi a szokatlant és nem megbámulni, de megérteni kívánja.

— Azt a hosszú éjszakát bizonyosan a tengeri kőd csinálja, okoskodott magában. Hej! — rossz dolog von' ott pásztorkodni; lába támadna ott a jószágoknak hamar.

Nagyot szítt a pipájából, fűre szemével végig nézett a pusztaságon, le a messzire nyugatnak, a hol a Szentkirályiak nyárfa erdeje sötétlik és szeméből annyi büszkeség, annyi szeretet világított, a mint mondta.

— Mégis csak legszebb esodája az uristennek ez a mi pusztánk! Olyan önzetettel, olyan büszkeséggel mondta, hogy a „mi pusztánk”, hogy a „tekintetes orvos ur” meg is kérdezte rögtön.

— Hát van kígyelmednek is része ebből a rengeteg nagy darab földből?

— Részem bizony nincsen belőle egy talpalatnyi sem, hanem hát azért csak ugy mondom, hogy a miénk. Három esztendő is alig voltam, hogy az édesapám kihozott édesanyám melől ide a cserénybe, mert hát ütlet is ugy hozta ki az édesapja, azt meg az öregszülője. Itt élt, itt halt meg minden nemzetségünk, a szürke homokjába vált porrá még az ükém is. Hogy ne tartanánk hát hozzá just valamennyien? Mások földje biz ez uram mind, de azért a mi édesanyánk a, a mi hazánk a!

Megfogtam a körülmutogató kezét és biz lsten — kevésbe mult, hogy a nyakába nem borultam! Hányan vagyunk Földnélküli Jánosok ebben az országban, hányunknak nincs egy lábnyomunk sem ebből a rengeteg nagy, szép országból, hányunknak jut csak akkor rész belőle, ha a Hamlet filozófusa, az a csalhatatlan mérnök mér

ki belőle majd egyenkint hat láb hosszú, két láb széles és egy öl mély helyet és mégis szeretettel a szívünkben. Büszkeséggel a lelkünkben mutatunk végig, köröskörül, zugó Dunán, susogó Tiszán át loesogó Ollig, csevegő Marosig és mondjuk, királyink érezve magunkat nagy hazaszeretőkben:

— „Mások földje biz ez uram mind, de azért a mi édes anyánk a, a mi hazánk a!”

Ki tanította ezt a gulyás embert a hazát szeretni, vagy inkább kell-e, lehet-e a hazát szeretni megtanulni?

Hiszen erőnek erejével leszoktatni se lehet bennünket erről az éppenséggel nem modern szentimentalizmusról; pedig tizenöt esztendőn át ugyancsak dolgozott rajta a rideg tények hideg embere!

A finom vendég erősen elérzékenyült. A mint meleg szeretettel szorította meg Sáfár Ferenc kezét, igazán el kellett hinnem, hogy nemesak a nyelvében van ugorgyók, de a szívében is magyar vér.

— Nézze csak kígyelmed, hogy megértette a doktor úr a szép, okos magyar beszédet. Nem is esoda ám, szegről-végről ija-fia ám az ő nyelve a miénknek. Van ám nekünk is hosszú szavunk elég, a miért bennünket esufolnak. Ők is mondhatnak ám olyasmit, mint a mi országggyűlésünkön, hogy „elmozdíthatatlanságároliaikat” vagy „gondnélküliségéért.”

— Ugyan no, hát ilyeneket is mondanak nálunk? Hát lehet ezt finomul is kimondani, kérdezte nagy kíváncsian Sáfár Ferenc?

— De lehet ám, feleli a jökevű finn tudós, csakhogy előbb innunk kell, hogy győzzük lélegzettel. Hosszut hazott a magunkkal hozott üvegéből és huzta ki nagy komolyan a rőfős szót finmusul a torkából:

— Ajtetmahomuudessansakü. (Sőt gondatlansága mellett még.)

— No ez ugyan nem igen hasonlatos a mi szólásunkhoz, jegyezte meg Sáfár Ferenc, addig huzta az üvegéből, míg a szó kigöngyöldött, de annál hasonlatosabb az orvos ur szíve a miénk-

höz. Bizonyosan ivott is már a kecskeméti Kaszap-kút vizeből? Hej, mert aki iszik ebből, magyar marad az élete hosszigan.

— Persze hogy ittam, felelt vig kedvvel az „orvos ur”. De az utra, míg a Halasi-utcán a Széktohegy keleti lejtője alatt a Szabó-domb, mert a Törökfal dülök közt vertük fel a nagy port, míg izzadva cziheldőlünk át, jobbra hagyva a Kovács Sándor uram tanyáját, a Varga tanya szektavas lankáin keresztül a pusztábig; ezen a hosszú uton mégis csak inkább nyeltük ezt — és sorra adódott megint Beretvás uram pompás kövi dinkája.

— Ejnye, de jól el tud ezön a mi vidékünkön tájékozódni a tekintetes orvos ur. Még mentek ugyan egy keveset, de azért jó kiösmerték magukat. Az ijjen ur még a rovásos páczán is hamar eltudna igazodni.

És tulajadó szíveségében előhozta a rovásos páczát. Olyan szívesen magyarázta meg minden esinját-binját, ide-oda járó akómbakomját! Gyárfás bátyánk hun-magyar írása, milyen jól esett megtanulni téged ott a pusztán!

— Ezek a betűk, meg a kaeskringós, vagy koronás jelek, fölöttük a marha billoga, a mint a gazdája rásütötte.

— Hát tudja a bojtár a betűt?

— A fiatalabbja veti is már, de mink csak ugy ismerjük, hogy ez ennek, az meg amannak a billoga. Ez a DF — és rábökött az ujjával a Daróczy Ferencé, ez a DI a Daróczy Istváné; a Ferencé fölött más a görbe vonás, mint az Istváné, onnan tudjuk, hogy Ferenc az egyik, a másik meg István. Lám, ez a hosszú vonás végig a páleza szélességében mondja, hogy ez tehen; ez a slég vonás —

— Honnan vehették ezt a német szót — sugta a fülembé a doktor.

— Magyar szó az uram, ott tanultuk a huszároknál, azt jelenti, hogy ferde, tanította magyarul az „orvosát” Sáfár Ferenc. Hát ez a slég vonás azt jelenti, hogy 5 darab; ez a kettő meg itt keresztben, hogy 10 darab; ez a rövidebb, mélyebb, feketébb meg bikát jelent. A vonások

megválasztottak: Elnökök: Rosenberg Mór, iskolaszéki elnökök: Dr. Bruck Samu, pénzügyi elöljáró: Hesser Gyula, gazdasági elöljáró: Lemberger Rezső, pénztárosa: Tauszig Jakab a templom és kultusz osztály elöljárója: Pollák Jakab. Az iskolaszékbe megválasztottak: Dr. Lemberger Henrik, Reich Salamon és Schön Antal. Ugyanezen közgyűlés *Dr. Lemberger Henrik és Schön M. B.* urakat, a hitközség körül szerzett bokros érdemei elismerésül közlekedéssel örökös tiszteletbeli választmányi tagokká választotta.

Értesítés. F. é. január hó 4-étől kezdődőleg a gazdasági előadások esti 6 órákor fognak megtartatni. Az előadásokat az új évben Dr. Horváth Jeromos tanár kezdi meg esütörtökön. Az előadások ideje hétfő, esütörtök és vasárnap; helye a tanítóképző.

Eljegyzés. *Hildenstab* Rudolf helybeli kereskedő eljegyezte *Hirman* Mariska kisasszonyt Rémen.

Halálozás. *Rosenberg* Adolf b.-almási földbirtokos és nagykereskedő f. hó 28-án este meghalt. Temetése ma 31-én d. e. 10 órákor lesz. Az elhunytat, kit mély vallásossága, ritka jó szíve és kiváló jellege miatt mindenütt szerettek, nagy család, köztük Rosenberg Mór is, a bajai hitk. elnöke, mint bátyja gyászolja.

Esküvő. *Németh* Imre városi polg. iskolai tanár f. hó 27-én vezette oltárhoz *Cserba* György földbirtokos kedves leányát *Vilmát*.

Jegyzőválasztás. *Jordán* Béla volt csantavéri aljegyzőt f. hó 28-án egyhangúlag *katymári* jegyzővé választották.

Köszönet. A keresk. ifj. egylete f. hó 9-iki felolváása alkalmából Schlesinger Gyula ur 4 koronát adományozott a betegs. pénztárnak, melyért ez uton mond köszönetet az elnökség.

Halál a „Korzóban“. Mélyen megrendítő öngyilkosság tartja Zombor város közönséget izgatottságban. A „Bácska“ nyomán írjuk meg a következő tényállást: *Kanyó* Jenő városi alszámvevő és *Helessy* Viktor főhadnagy együtt mulattak a zombori „Korzó“ kávéházban. Valamin összezártak, mire *Helessy* kardot rántott és oly súlyos vágást mért *Kanyóra*, hogy ennek bal füle leesett és a mellén mély sebet szenvedett. *Kanyó* erre revolverét rántotta elő és a távozó *Helessy* után sietett, de a midőn vértől elborított, eltorzított arcát a tükröben meglátta, saját mellének szegte a revolvert és agyonlőtte magát.

Eljegyzés. *Madarasi Beek Gyula dr.* karácsony ünnepén jegyet váltott *Gelsci Guttman Lilly* urhölgygyel Budapesten.

Jégpálya. A jégsport kedvelőinek öröme a mesteres jégpálya f. hó 24-én megnyílt és azóta is nagy látogatottságnak örvend. Egy oldalról figyelmeztettek bennünket, hogy a pályának nagyon árt, ha közepén a nem koresolyázók csoportosan megállnak, mert lyukat ütnek a jégben és a jó koresolyázók is könnyen hanyatt vágódik. Ajánljuk ezt a vezetők figyelmébe.

Eljegyzés. *Fenyvesi* Ignác a Köves Ignác kecskeméti cég üzletvezetője eljegyezte *Kohn Kelemen* Emma kisasszonyt, *Kohn József* ur leányát.

közt a két röpülő szárny meg a másfaját jelenti. Ki is süttöttük hamarosan a hieroglifot: DF IIv AII 11.

Daróczi Ferencz uramnak van két második füvese, nyolec tehene és két bikája.

— Hát az a korona mit jelent ott a Bodnár Jenő billiga fölött?

— Hát úgy jár az a billog, a nélkül nem volna ez a billog!

Megmagyaráztam a dolgot a doktornak. A kecskeméti ember nem ismeri a nemesi koronát és nem sokat törődik a nemeséggel. Egy sorban való ember valamennyi, mióta a török igát lerázták. Ennek a tekintetes urnak, amanaak a méltóságos urnak az apja, őcsese, bátyja gatyában jár a maga tanyáján, de azért büszkék egymásra különösen. Okos úkapák nem azért bérlették a rengeteg határt a török kinstártól még a hódoltság idején, hogy mikor már nem kellett adó fejében hidat liferálni, ágyút önteni a töröknek, az udvar nemes, vagy gróf tányérmalainak cseszék át, maguk meg álljanak be zsöllérnek. A város maradt a rengeteg török árenda és a kecskeméti gazda szabad földet művelt armális nélkül is. Büszke is rá valamennyi; a parasztja még jobban, mint a ki urféle lett belőle.

Már a kocsin ülünk, visszafelé hajtóban a puszta-bázhöz, honvédsívelt pusztabíró, öreg Lipóczy bátyánk vendégszerető portájához, hogy mindjobban belémelegedtem a történelmi reminiscenciáinkba. Nagy, öblös kanállal mertük már az illatos páráju tyuklevest a tából és a doktor még mindig jó szívvel hallgatta, a mit beszéltem neki a magyar nép józanságáról, okosságáról, büszkeségéről...

És tiszta, nemes erkölcesről meg sem emlékezék, kérdezi hirtelen a doktor. Nem is tudja már, milyen lovagias tisztelettel emlékezett meg Sáfár Ferencz a „kedves feleségéről“, mikor mesélte, hogy hetenkint csak egyszer látogathatja meg az asszonyt? Más nép fia ilyenkor legalább is hunyorít egyet a szemével, ez az egyszerű

A „Bajai Jótékonyozó Leányegyesület“ folyó évi december hó 26-án rendezett műkedvelői előadással egybekötött táncszertéjének bevétele 421 ft 20 kr. Tiszta eredmény 233 ft 40 kr. Felüljzettek: özv. Herzfeld Johanna, Városi polg. Iskola Igazgatósága 10—10 ft. Ó nagyméltósága Dr. Plösz Sándor orsz. képv. ur, Schön Ödön, Blau Miksa (Móhács), Hirsch Mór (Bécs), dr. Klein Mosin (Eszék) 5—5 ft. Schlesinger Gyuláné 4 ft. Friedmann Jenőné (Bpest), Reich Judit 3—3 ft. Bruck Jolán, Dr. Schlieszer Armin, Milkó Flora, Schvarecz Olga, Schvarecz Irén, Reich Gyuláné, Reich Ignác, Wiesel Sándorné, Vámosi Manoné sz. Rosenberg Mariska, Vámosi Samuné sz. Rosenberg Minna, Erdős Jakab, Dr. Hermann Adolf, Dr. Koller Imréné, Balla Károly, Klein Béla, (Szabadka), Dr. Alföldy Lajos, Szász Ottó, Dr. Hegedüs Aladár, Ehrlich Andor, N. N. Fischer Emil, Weisz Józsefné, Reich Vidor, Dr. Rosenberg Samu, Stern Vilmos, Ofner Mór (Ujvidék), Reich Viktor (N.-Besskere), Obláth Nánáné (O-Moraviczka), Obláth Lipót (O-Moraviczka), Reich Vilmosné 2—2 ft. Schön M. B.-né. Weidinger Salamoné, Brachfeld Emil (Budapest), 1'50—1'50. özv. Jaquesné, Hoffenreich Károly, Fischer Aladár, Willinger Pál, özv. Klein Ede, özv. Valentin Antalné, Reiner Sándor, Hesser Gyuláné, Dr. Klein Mosiné, (Eszék), Rosenberg Jakab, Berendorfer Ede, Zwilling Salamon, Pollák Illés, Ince Irén (N.-Varad), Bachrach Lajosné (Bezdan), Dr. Hajdú Dezső (Zenta), Brachfeld Vilmos (Kecskemét), Neufeld Adolfné (O-Moraviczka), Reich Armin, Müller Józsefné, özv. Herzfeld Samuné, Dr. Fischhof Zsigmond, Rubinstein Jakab, Wagner Antal, Wagner Sándorné, Dr. Hetényi Pál, Weidinger Benő, Grünhut Miksa, Báron József, Reiter Jakab, Somogyi Gyula, Richter Sándor, Geiring Arnold, Lukács Gyula, Czernai Imre, Dr. Gruby Rezső (Ujvidék), Fenyő Kornél, Symogyi Emil, Dr. Lemberger Armin, Wamoscher Károly, Fleischmann József, Goldschmidt Zsigmond, Moesányi Richard, Hesser Andor, Horovitz Lipót, özv. Reich Bernátné, Fried Samu, Rosenberg Miksa (B.-Almás), Rosenberg Emil (B.-Almás), Koch Margit, Schön Geza, Weiszberger Istvánné (Pacsér) 1—1 ft. Freund Paula, Krausz Paula, Vermes Simon, Székely Manó, Sternberg Ella, Oehler Gyula, Gruber Jenő, Gerhardt Menyhért, Dr. Szirmai Vidor, Szirmai Jenő és Lemberger Mór 50—50 kr. Összesen 176 ft. Az itt felsorolt hölgyek és úrnak nagylelkű adakozásukért hálás köszönetét nyilvánítja a „Bajai Jótékonyozó Leányegyesület“ elnöksége.

A kath. világ-jubileum. A kath. egyház tudvaleg minden századik évet ünnepi esztendőnek tekint s megünnepel. Ilyen év lesz a jövő év is. — Az ünnep kezdetére és a két század éjfélén mondandó ünnepélyes szert misére vonatkozólag az egész országra nézve a bilornok hercegprimás a következőképp intézkedett: 1. A december 24-iki szent beszédekben megismertendő a nagy jubileumot elrendelő bulla, valamint a jubileumi év folyamán az összes bucsok felfüggesztése. Delután 3 órákor, a mikor Rómában a szent kaput elzárják, a templomok összes harangjait felőrai tartamra meghúzzák. 2. Szilveszter napján a szentbeszéd helyett felolva-

sandó a magyar püspökök körlevele. 3. A december 31-ike és a január elseje között való éjfélén szent mise tartandó szentségkitétel, a melyen a hivek kivételesen szent áldozáshoz járulhatnak. A mise végén a Szent Szivnek való felajánlási ima térdenállva mondandó el. 4. Éjfelkor, a mikor a pap megkezdí a szent misét, az összes harangok szóljanak. Mindezeket a lelkiasztorok a szószékből a hiveknek tudomására adják.

A korcsmák felügyelete. Az 1900. január hó 1-én életbe lépő új italmérési törvény végrehajtására vonatkozólag hosszabb rendeletet bocsátott ki a belügyminiszter. Ez a rendelet a napokban jelent meg a hivatalos lapban. Első sorban kijelöli a korcsmák felügyeletét és ellenőrzését végző hatóságokat. E szerint Budapesten a kerületi kapitányságok, vidéki városokban a rendőrség, községekben az előljáróság, kivéve azokat a községeket, a melyekre kiterjed a fővárosi rendőrség hatásköre. A rendelet intézkedik a közegészségügyi és orvosrendőri tilalmakról, a közérkölségi és rendőri felügyelet terjedelméről és a kihágások szigorú büntetéséről. A legkisebb büntetés 200 koronáig terjedhet. Azonkívül a korcsmáros italmérési jogosítványát is elveszti. A részegség megállítására és a korcsmai hitelről szóló törvény megtartására iránt különösen kötelezve vannak a korcsmárosok. Szerencsésjüket nem szabad üzni a korcsmákban, valamint a pinczék és pinczérnök a vendégekkel szemben magukat illedelmesen tartoznak viselni. A női alkalmazottak, ha erkölcsös életet folytatnak, az italmérésből kitiltandók és legkevesebb 40 koronáig terjedő pénzbírsággal sújtandók. Az egészségtelen ételek és hamisított borok miatt szintén elveszti a korcsmáros a jogosítványát. A rendelet arról is szól, hogy italmérő üzlet nem nyitható templomok, iskolák, kórházak és közhivatalok közelében. A rendelet életbeléptetésével megszűnik az 1892. 53226. sz. pénzügyminiszteri rendelet érvényessége.

Eltűnt. Kínese György szabadkai V. kör lakos tegnap összeszólalkozott feleségével, elment hazulról s máig sem ment haza. Ulközben megfogott egy embert, akivel 10 frotot küldött feleségének, de megizente neki, hogy többé nem fogja látni. A kétségbeesett asszony panaszra ment a rendőrséghez, mely most keresi az elveszett atyafit.

Öngyilkosság. F. hó 21-én reggel Zsiga Antal zentai lakos, míg családjának tagjai a hajnali misén voltak, otthon magára zárta a szoba ajtaját és madzaggal felkötötte magát a mestergerendára. Hazatérő családja már halva találta. A szerencsétlen ember régebb idő óta elmeharodott volt.

CSARNOK.

Niobe.

(A bajai jótékonyozó leányegyesület műkedvelői előadása.)

Bevallom, hogy még soha olyan elfogultsággal nem mentem műkedvelői előadásra, mint f. hó 26-án arra, melyet a bajai jótékonyozó leányegyesület rendezett. És ez az elfogultságom legkevésbé sem volt kedvező az előadó hölgyekre és urakra nézve. Azt a szemüveget tettem fel, melyen át a kritikus a legapóbb fogyatkozásokat is észreveszi, hogy azokat latolgassa s így a végeredmény az legyen, hogy ez a dolog egyáltalán nem sikerült.

Mindjárt kifejttem azt is, hogy miért!

A darab megválasztása gondolkodóba ejtett. „Niobe“ a vígszínház műsoráról való, s egyike az ott előadott legtisztességesebb daraboknak, mulattató helyzetvígjáték, mely sikerrel járta be a vidéki színpadokat. Ez mind igaz, de ha minden jó tulajdonság fokozott mértékben volna is meg benne, annak az egynek hijával van, hogy alkalmas legyen műkedvelői előadásra. Először is jöllehet nincs benne semmi, a mit egy fiatal lány is meg ne hallhatna, vagy ne nézhetne s épen azért nyugodt lélekkel vihették el bele a szülők gyermeküket, azonban annyit bizonyos, hogy vannak benne dolgok, miket egy fiatal lány, ha nem színész, el nem mondhat. Mert, engedelmet kérek, ez már egészen más dolog. De meg aztán a darab finomságai egészen elvesznek, ha az előadás egy kissé is vontatva megy. A helyzet: egy darab ó-kor modern kerethen, csak úgy hat igazán a szerző intencziója szerint, ha az ellentét éles megfigyelések alapján kidolgozott, valóságos művészi alakítások által teljesen kirívóvá lesz. — már pedig ez nem kis dolog. Mellettem bizonyít az általánosan ismert tény is, hogy a darab egy *Jászai Mari* ambízióját keltette fel annak idején, s ezért a nagy tragika átment a vig Muzs hajlékába, hogy Niobe igazi alakját kiformalja. Műkedvelőktől egészen tökéletes dolgot várnunk nem lehet, azt tudjuk jól. Ámde van elég darab, mely kevesebb erővel, kevesebb tudással is egészen jól hat, míg egy „Niobe“ a tökéletesség bizonyos nagyobb fokán alul maradván neveltségessé lesz, de ne: oly értelemben, a melyben a szereplők maguk is azt akarják, hogy nevelésünk alakítsa őket.

Ismétlem tehát: elfogultsággal, nagy elfogultsággal mentem megnézni ezt az előadást. Az

pásztor pedig úgy emlékezett meg róla, akár a középkori lovag a maga várurnőjéről.

— Igaza van, igazza van, szolt lelkesülten öreg Lipóczy bátyánk, megbecsüljük mink a magunk fehér eselédjét: feleségünket, lányunkat, hűgunkat, még a szolgálónkat is. Isten éltesse is őket, ők a mi gondviselésünk — és nyájasan pillantott körülöttünk sürgő-forgó asszonyára.

Koczinotunk — és én láttam képezetemben, a mint a Körösi-utezán végig, le egészen a sugár tornyu nagy templomig, szakadatlan sorban özönlök a tanyák, puszták népe. Szép rendes párosával, ünnepi kék nadrágban vagy patyolat gatyában a legénye, pánthikás fehér viganóban a leányzója. Elöl a leányok, menyecskék, asszonyok; mögöttük szép illedelmes rendben az „édős öcsikém“, az „édős uram“, meg az „édős apja“. Olyan komolyan, olyan ünnepiesen, olyan méltósággal haladnak, mint középkori királyoknak nemes hajadonokból, bátor apródokból, büszke vitézekből, pompás termelt, rangos tartású urasszonyokból álló udvari kísérete. Tiszteséget tudó komolyság és megtiszteltetés váro ünnepieség az arczokon, itt-ott egy pajkos szó, egy friss mosoly, de sehol kétértelműség, sehol durvaság.

Ezt az utca középről bámuló monokhis urakra, meg a városi szolgálatban megromlott eseléd népre hagyják. Ők mennek büszkén, ők mennek komolyan; beszélgetnek illedelmesen és érintkeznek tisztán. Mennek, mennek hosszú sorban, végig a Körösi-utezán le egészen a sugár toronyig, sugár toronytól vissza újra a Körösi utezára.

A vasok talpu eszámk fölverte por a verőfény aranyában miriád fényes csillag hullámzó áradatával ragyogja be őket, a mint mennek, mennek szép párosával, négyesével, egymásután tizen, huszan, százan, ezeren.

Oh bár volnátok százezeren, bár volnátok sok-sok millióval, én édes magyarom, én büszke népem!

Én fajtám, én vérem!

a körülmény, hogy ülőhely hiányában állva kellett végignéznem, egy cseppet sem javított ellenséges hangulatomon. — Kezdjük hát a kritikát!

Vegyük elő kritikái feyvertárunkból a legkevésbé hizelgő kifejezéseket.

Azaz pardon! Megálljunk csak egy kissé. Megkezdődött az előadás. Egyik jelenet foly a másik után, mint a karikaecypis. Semmi ingadozás. Korrekt társalgás, otthonias, könnyed mozgás. Ezek az alakok előttem, ki többször láttam már a darabot, ismerősök. Ezt a Dunn Pétert mintha láttam volna már. Bizony-bizony meg beheringának az illúzióba, mely ellen kifejtett okoskodással olyan jól felvertelem magamat. De várjuk csak meg Niobét! — Nos, Niobe görög-tüfénnyben egészen jól fest. Majd megmozdul, beszél. Méltósággal, szavalja a jambusokat, mozdulatai királynőre vallanak, szegény Dunn Péter nyakig benn van a bajban, csodálkozással vegyes félelem vesz rajta erőt és jaj, mi lesz ebből? Igen, igen! Le vagyok győzve, megadom magamat. Feszült figyelemmel nézek a történendők elé, mint velem együtt valamennyi néző, élvezek igazán, nevetek józueven, tapsokol lelkesen, s valami azt sugja: „No kedves kritikus uram, magát ugyan lefőzték! De azt a személyvet azért csak ne tegye le, azon át sem lát itt megróni valót.”

Az összejátékot már méltattuk. Nézzük csak az egyes szereplőket. *Keiner Elly* kisasszonyt már fejedelmi termete is eléggé ráteremtette teszi erre a nehéz szerepre. Kímélt nyugodtsága, méltósággal teljes hanglejtése nem tévesztette el hatáskat. Nagyobb és hosszabban tartó tapsvihár alig jutalmazhatta volna törekvését. A szelid lelkű Karolin (Dunn felesége) *Milkó Flóra*

kisasszonyban talált igen megfelelő, kedves személyesítőre. Mükedvelökben mindig nagyon meg tudom becsülni azt, ha kisebb szerepre vállalkozva azt ambiciózival töltik be, jóllehet tudják, hogy az orozslánrészt a sikerből, másé — lesz. — *Gevinger Minka* kisasszony (Griffin Helen) oly őszintén patlogott és pörölt, annyira belelelt magát szerepének hangulatába, hogy már-már azt hittük, igazán haragszik. Nem tudjuk, de azért hisszük, hogy ezt jobban akkor sem tudja csinálni. *Bruck Jolán* kisasszony igen soktermészetes naivsággal alakította a kis Hettyt. Ugyanezt teljes mértékben elmondhatjuk *Stern Margit* kisasszonyról, a szerelmes *Beatrice* személyesítőjéről. Kedves és elegáns jelenség volt *Taubner Olga* kisasszony (Miflon Magda) s vele együtt sokkal járult az összhátás teljességéhez *Oehler Ilon* kisasszony a szobalány szerepében.

A hölgyekkel végeztünk s ezzel feladatunk nehezebb része meg van oldva. Az urak közül már fentebb kiemeltem és ismételtlen kiemelem *Leungyél Menó* urat. (Dunn Péter.) Alakításáért, mely egyszerűen kifünő volt, fogadja a legnagyobb elismerésünket. Azt hisszük, hogy sok fáradságába került, míg minden részletét emyire kidolgozta, de hát fáradsága nem volt hiába. Utána mindjárt *Alföldy Lure* urat (Griffin Kornél) kell megdicsérnünk. Rá szolgált erre könnyed eleganciával teljes alakításával. A többi szereplők kisebb feladattal bírók voltak meg, de sikerrel. Ezek voltak *Fein Samu* (Lord Tomkins) továbbá *Szász János* (Siloks Péter), ki sikerült maszkiájával, élénk derűséget keltett, és *Dr. Schlieszer Armin* (Innigs Fülöp).

Ezekben adtunk számot benyomásainkról.

S most visszatérve azokra, a miket előre becsajítottam, kijelentem, hogy általánosságban azon elveket most is vallom. „Niobe”-n segített a *czeruza*, mely a kényesebb mondásokat kihúzta, élvezhetővé tette az egyes szereplők ambicióját, a sok próba. Ez a siker azonban ne tegyen elbizakodottá senkit, mikor arról van szó, hogy darabot válasszunk. Ezen kritika után, bár ez csak dícsért, azt hiszem senki sem képzelet magáról a szereplő hölgyek és urak közül, hogy kész, kiforralt művészi tehetség. En legalább ezt nem akartam mondani. Nos tehát, így állván a dolog, még ha a *czeruza* szereplésére számítottunk is, mindig *kétséges sikerű* vállalkozás fog maradni az, ha előadandó darabért a vígszínházhoz megyünk.

Az előadást táncmulatság követte, melynek csak a reggeli órák vetettek véget.

M. F.

~~~~~

Mindazon t. barátainknak és ismerőseimnek, kiktől személyesen búcsút nem vehettem, ezúton mondok családom nevében is őszinte „Isten hozzád”-ot.

Baja, 1899. december 31-én.

LUKÁCS GYULA.

~~~~~

3747. connex 12829. sz.
tkvi 1899.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbíróság mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a **stansitsi takarékpénztárnak Keresheher Antal és neje Neupert Katin** rigyiczai lakosok elleni végrehajtási ügyében az árverés 2500 frt. tőke és jár. erejéig a stansitsi takarékpénztár javára bekebelezett zálogjognak 2301 frt 92 kr. tőke követelés ennek és pedig 150 frt 63 kr. után 1896 márczius 3-tól 150 frt 63 kr. után 1897. márczius 3-tól 150 frt 63 kr. után 1897. szeptember 3-tól 150 frt 63 kr. után 1898. márczius 3-tól 150 frt 63 kr. után 1898. szeptember 3-tól járó 8 % kamata 45 frt 06 kr. kárpótlási kamat és 79 frt 50 kr. költség erejéig terjedő részletre, továbbá 1353 frt 08 kr. tőke ennek 1898. évi szeptember 31. napjától járó 8 % kamatai 17 frt 65 kr. ezuttal és a még felmerülő költségeknek, továbbá a csatlakozott Hesser Gyula ügyvéd által képviselt Heuduska Fülöp bajai lakos javára bekebelezett 1095 frt., Dr. Bruck Samu bajai ügyvéd által képviselt Policzer Jakab bajai lakos javára bekebelezett 209 frt. tőke és járulékoknak kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144., 146. és az 1887. évi XXVI. t.-cz. 48. §-a értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő a rigyiczai 962. sz. tjtben A. l. 1—10. sorsz., a foglalt 1/4-ed telekre 1461 frtban megállapított kikiáltási árban ezennel chrendeltetik és annak Rigyicza községházánál leendő megtartására **1900. január 18-ik napjának d. u. 3 órája** kitétik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Az árverezni kívánókat tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes papírban letenni. A bánatpénz letett értékpapírokat tartozik a vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt készpénzzel kicserélni. A Kisbírtokosok országos földhitelintézete a bánatpénzfizetésének kötelezettsége alól felmentetik.

A vevő köteles a vételárat a következő módon kiegyenlíteni: Az árverés jogerőre emelkedésétől 30 nap alatt a bíró' árfeosztást a (sorrendi tárgyalást) be nem váró köteles a vételár %-át közvetlenül a Kisbírtokosok országos földhitelintézeténél lefizetni, esetleg ugyan akkor az intézet kölcsönének megtartása és átvállalása iránt megögyezni. Ily megögyezés esetén a Kisbírtokosok országos földhitelintézete által kiállított nyilatkozattal igazolja a vevő, hogy az intézeti kölcsönnek nemcsak a részhatárlékát és járulékait kifizette, hanem magát a kölcsöntőke hátralékát is folytatolagos törlesztésre az intézet alapszabályai értelmében átvállalta. Az intézet által kiállított nyilatkozat alapján az abban kiténtetett összeg a vevő javára vételár tartozásának törlesztésére beszámíttatik.

A Kisbírtokosok országos földhitelintézete kölcsönének átvállalása esetén tartozik a vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított hat hónap alatt, a vételárnak és 5 % kamatainak a bánatpénzzel és az intézeti számla összegével kinem egyenlített hátralékát a telekkönyvi hatóság, illetve a bajai kir. adóhivatalnál mint bírói letét-pénztárnál lefizetni. —

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóság irattárában és Rigyicza községházánál megtekinthetők.

Kir. Járásbíróság mint tkvi hatóság.
Baján, 1899. szeptember 23-án.

Temmer,
kir. aljbíró

13113. sz.
tkv. 1899.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint **Dr. Langfelder Armin** namesztől lakos ügyvéd által képviselt **Hüros József és társai** kérelmére az önkéntes bírói árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 206. §-a értelmében a bajai 2903. sz. betétben A. l. 1—2. sorszámú 842., 843. hrsz. (Szállás város Fő és Pásztor utca) 5. sz. házaz beltelekre 1800 frt. kikiáltási árban akként, hogy a e.) 1. alatt a bajai takarékpénztár javára 500 frt. és jár. erejéig, — állítolag csak 300 frt. erejéig fennálló és c.) 2. alatt a kir. kincstár javára Ask. 49.99. sz. a. kirott 5 % kamatozó 64 frt örökösödési illeték erejéig bekebelezett zálogjogok a bírtokon fennmaradók ezennel chrendeltetik és annak a köbl. tkvi árverési helyiségben (Mikolles féle ház) leendő megtartására **1900. évi január 18-ik napjának d. u. 3 órája** kitétik, mely alkalommal a jelzett ingatlan az 1800 frt. kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi. hatóság irattárában és Baja város kapitányi hivatalánál megtekinthetők.

A kir. jbrórság mint tkvi hatóság.

Baján, 1899. évi szeptember hó 20-án.

Temmer,
kir. albró.

13417. szám.
tkv. 99.

Árverési hirdetményi kivonat.

A bajai kir. jbrórság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Huber József és neje** végrehajthatónak **Bohner Lőrincz és neje** végrehajtást szenvedő elleni 10 frt 30 kr. tőkekövetelés és 8 frt 50 krban megállapított iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék (a bajai kir. járásbírórság) területén lévő 1.) a b.-vaskuti 1039. számú betétben A. j. 1 sorsz. 10616. hrszámú szőlőre 78 frt. 2.) a b.-vaskuti 1039. számú betétben A. j. 2. sorsz. 10616/2. hrszámú szőlőre 78 frt. 3.) a b.-vaskuti 1110. számú betétben A. l. 1—3. sorsz. 11488/1—1., 11489/4—8. és 11489/6. hrszámú ingatlanságra az árverés 658 frt — krban ezennel bírólalag megállapított kikiáltási árban chrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1900. évi január hó 10-ik napján delután 2 órakor** B.-Vaskut községházánál megtartandó nyilvános árverésben a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881 évi: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett ár foly a m a l számú 1011 és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Baján, 1899. évi szeptember hó 20-ik napján.

A bajai kir. jbrórság mint tkvi hatóság.

Temmer,
kir. albró.

Táncziskola megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy számos újabb divatu tánczok betanítása végett **1900. évi január hó 8-án** a „**Barány Szállóda**“ nagytermében

táncztanítási és tánczgyakorlati iskolát

nyitok, melyre van szerencsém a t. szülők és tánczkedvelő ifjuság b. figyelmét felhívni.

A betanítandó tánczok sorrendje:

Legújabb tánczok:	Rendes tánczok:
Levent (Palotás)	Pas de quatre
Mignon	Kreutz polka
Polka schottisch	Lassu csárdás
Boston keringő	Gyors csárdás
Graecianna	Mazur
Pas de patineur	Rezző
Trotzköpfchen	Polka sima
Kotillion négyes	Polka gyors
Mazur Noblesz	Keringő 3 féle
Arkádien	Francia négyes
	Noblesz polka
	Virág polka.

Különleges tánczok:

Balet solo, Magyar solo, Román kalóser, Spanyol táncz, Szeláncsica, Szalon kolo stb.

Zártkörű órák iskolás növendékek részére d. u. 6 1/2—7 óráig. Felnőttek részére este 8—11 óráig tartatnak.

Magamat a t. szülők és a t. tánczkedvelő ifjuság b. pártfogásába ajánlvá, vagyok teljes tisztelettel

Mayer Farkas
táncztanító.

Ujévi ajándékok legolcsóbban kaphatók.

Uj óra-, ékszer- és kina ezüst üzlet Baján,
a városháza épületében.

RÁKOSI LIPÓT MŰÓRÁS

U T Ó D A.

→ ⊗ ←

Ajánlja dús raktárát **arany-, ezüst- és fali órákban,** valamint mindennemű **ékszereket és kina ezüst árukat** a **legjutányosabb árak mellett.**

Régi órákat, lánczokat és ékszereket a legmagasabb árban becserelek.

Mindennemű javítások írásbeli jótállás mellett a legjutányosabb árban eszközöltetnek.

Kedvező alkalmi vásár

a legszebb ujévi ajándékokban

Fischl Márk órásnál

Baján (Központi épület.)

China-ezüst tárgyak

a legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett kaphatók.

Nagy végeladás.

A n. é. helybeli és vidéki közönség szives tudomására hozom, hogy évek óta fennálló

női-, férfi-, divat- és pipere-áru

üzletemet teljesen feloszlatom, ennek folytán az összes árukból hatóságilag engedélyezett

Nagy végeladást

rendezek.

Ennélfogva kérem a nagyérdemű közönséget, hogy az áruk tetemes árleszállításáról meggyőződést szerezni sziveskedjenek.

Eddigi szives pártfogásukért köszönetemet nyilvánítva, kérem a végeladás tartama alatt is szives támogatásukat.

Teljes tisztelettel

FISCHER PÁL.

Egy jó házból való fiú

t a n u l ó u l
felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

(NEUSTEIN-FÉLE ERZSÉBET LABDACSKOK.)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól: az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyengéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

SZÉKSZORULÁS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 15 kr., egy tekeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát, tartalmaz, csak 1 forint o. é.

Óvás!

Utánzásoktól különösen óvakodjunk! Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó labdacskait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent-Lipót” és „NEUSTEIN FÜLÖP gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvénytől kileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP

„Szent-Lipóthoz” címzett gyógyszerháza Wien I., Plankegasse 6. Raktár Baján: Hoffenreich Károly, Heindl Aladár, Sárkány Lázár gyógyszerházaiban.

NAGY UJÉVI VÁSÁR

kezdődik

Diamant Lajos

áruháza, a városi palota sarkán,
hol mindennemű

őszi és téli ruhaszövetek

jószinű, divatos mosó velur parketok, flanellok téli nagy takaró kendők, minden divatos színekben raktáron tartatnak, továbbá színes selyem- és szövet fejkendők, függönyök és ágyterítők stb. cikkek bámulatos olcsóságuknál fogva legalkalmasabb karácsonyi ajándékokul szolgálnak.

Egyedüli kizárólagos gyári raktára a bácskai vászon és gyöngyvirág vászon név alatt ismert legjobb minőségű vásznaknak.

10854. sz. alatt törv. védve.

decz. 1-én

és tart december hó 31-éig.

20% engedményt kap mindenki.

GUMMI

és halhólyag, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **óvszer** férfiak és nők részére. Ára tuczatónként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. **Bouts americ.** tuczatja frt 3.—, 4.— és frt 5.—.

Női óvszerek: Hasse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.

Hölgy szivacsok. valódi párisi, tuczatónként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

Diana öv havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbja frt 2.50.

Kimerítő arjegyek zart borítékban ingyen és bérmentve. Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után.

J. REIF,

Bécs, Brandstätte 8.

1881-ben alapított hírneves higiéniai specialista cég.

20% engedmény!

20% engedmény!

ki e hirdetésre hivatkozik!

Utolsó hét.

6

huzásra érvényes jótékony-
célú — sorsjáték a budapesti
poliklinikai egyesület kórháza
javára — sorsjegy ára csak

1 korona.

Főnyeremény

100,000

korona ért.

5 nyeremény á 20.000 kor. stb. ért.
Kívánatra 20% levonással készpénzben kifizettetik.

Első huzás

visszavonhatatlanul
már január hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít:
a jótékonycélú sorsjáték
kezelősege
IV. kerület Kossuth Lajos-utca I. szám.

100—300 frtig

havonta megkereshető bármely foglalkozásu egyének által, biztosan és becsületesen tőke és risikó nélkül hatóságilag engedélyezett állampapírok és sorsjegyek eladásával az ország minden helységében.

Ajánlatok „könnyü kereset” czímen

SINGER GYULA

hirdetési irodájában

Budapest, IV., Lipót u. 14 szám.

Le Griffon

valódi francia

szivarkapapír és füvety.

Kapható minden jobb kereskedésben.

A legjobb

szájviz,

melyet 50 év óta Oppolzer udv. tanácsos, Schnitzler, Kainzbauer tanárok és sokan mások ajánlanak, dr. J. G. Popp bécsi cs. és kir. udvari fogorvos

Anatherin szájvize

1 frt 40 kros l frtos és 50 kros üvegekben.

Meglepő hatású, minden száj és fogbetegség, fogfájás, szájbűz és rossz fogak ellen. Erősíti a foghúst, megóvja a fogakat a késő öregségig, védi a rágó szerveket rothadás ellen.

Fogpor 63 kr. Anatherin fogpaszta üvegdobozokban 70 kr., csomagban 35 kr. Fogtömő 1 frt. Aromatikus növény szappan bőrtisztítatlanság ellen 30 kr. Minden gyógytárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben.

Csak akkor valódi, ha ilyen üvegekben, kék czímlappal, francia nyelven arany nyomással és cözéggemmel.

Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában és illatszertárban.

Nékiülőzhetien minden családnál.

Nékiülőzhetien minden családnál.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentét az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomosillapító bedörzsölésésként alkalmazatik köszvényéni, csúznál, tagszaggatásnál és meghüéseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; fő rak táj: **Török József** gyógyszerésznél **Budapestben**. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisbörtékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony” vedjegy és Richter czegjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, Rudolstadt cs. és kir. udvari szállitók.

Kazal József könyvnyomdája

Baján.

Mindennemü könyvnyomdai munkák a legszebb kivitelben elvállaltatnak u. m. könyvek, folyóiratok, ügyvédi és kereskedemi nyomtatványok,

névjegyek, eljegyzési kártyák

báli és esketési meghívók, gyászjelentések, falragaszok, számlák, körlevelek stb.